

Aan

De leden van de gemeenteraad

Datum

4 september 2015

Van

Wethouder Rosier

Bijlagen

2

Onderwerp

Aanvullend veldonderzoek natuurwaarden Boerhaavelaan

In het kader van het bestemmingsplan Ontwikkeling Boerhaavelaan zijn in 2011 en 2012 door Royal Haskoning bv natuurwaardenonderzoeken uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten flora en fauna in het plangebied. Geconstateerd is dat deze onderzoeken inmiddels ouder zijn dan 3 jaar, hetgeen verband houdt met de uitgestelde besluitvorming over het bestemmingsplan in 2014.

Omdat verspreidingsgegevens van soorten in de regel niet ouder dan 3-5 jaar mogen zijn om ze te mogen gebruiken in planologische procedures, is voor de volledigheid het gebied opnieuw bezocht om te controleren op eventuele gewijzigde omstandigheden. De uitkomsten en bevindingen vormen daarmee een aanvulling en actualisatie op de destijds uitgevoerde onderzoeken. In bijgaande oplegnotitie (bijlage 1) zijn de uitkomsten van dit aanvullend veldonderzoek weergegeven.

Naar aanleiding daarvan heeft ook de paragraaf natuurwaarden in plantoelichting bij het bestemmingsplan Ontwikkeling Boerhaavelaan enkele aanvullingen (zie bijlage 2).

De gemeenteraad wordt verzocht om de oplegnotitie en de voorgestelde aanvullingen in de plantoelichting mee nemen in de besluitvorming (vaststelling) van het bestemmingsplan Ontwikkeling Boerhaavelaan.

Voor technische vragen kunt u zich wenden tot:

Naam : De heer J. de Haas of mevr. S. van Stuivenberg

Telefoonnummer : 079 - 346 9547 of 9749

E-mailadres : j.de.haas@zoetermeer.nl of
s.s.van.stuivenberg@zoetermeer.nl

Bijlage 1: oplegnotitie natuurwaarden bestemmingsplan Ontwikkeling Boerhaavelaan

In het kader van het bestemmingsplan Ontwikkeling Boerhaavelaan zijn in 2011 en 2012 door Royal Haskoning bv natuurwaardenonderzoeken uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten flora en fauna. Geconstateerd is dat deze onderzoeken inmiddels ouder zijn dan 3 jaar, hetgeen verband houdt met de uitgestelde besluitvorming over het bestemmingsplan in 2014. Omdat verspreidingsgegevens van soorten in de regel niet ouder dan 3-5 jaar mogen zijn om ze te mogen gebruiken in planologische procedures, is voor de volledigheid het gebied opnieuw bezocht om te controleren op eventuele gewijzigde omstandigheden. De uitkomsten en bevindingen vormen daarmee een aanvulling en actualisatie op de destijds uitgevoerde onderzoeken. In voorliggende oplegnotitie zijn de uitkomsten van dit aanvullend veldonderzoek weergegeven.

Werkwijze

In augustus 2015 is de Nationale Databank Flora en Fauna¹ (NDFF) geraadpleegd en heeft aanvullend een veldbezoek in het plangebied plaatsgevonden door een ecooloog van de gemeente Zoetermeer. In het NDFF en tijdens het veldbezoek is gekeken naar aanwezigheid van beschermde soorten en naar de aanwezigheid van potentieel geschikte biotoop voor beschermde soorten. Omdat het een actualisatie betreft, is primair gelet op veranderingen in het terrein ten opzichte van 2011 en 2012 op grond waarvan momenteel andere beschermde soorten zouden kunnen voorkomen ten opzichte van de onderzoeken uit 2011 en 2012.

Resultaten aanvullend veldonderzoek augustus 2015

Uit het NDFF is naar voren gekomen dat er nieuwe beschermde soorten in het gebied zijn waargenomen, die tijdens de onderzoeken in 2011 en 2012 niet zijn geconstateerd. Het gaat hierbij onder meer om waarnemingen van de Boomkruiper, Boomvalk, Groene Specht, Grote Bonte Specht en Sperwer. De Boomvalk en Sperwer behoren tot categorie 4. De Boomkruiper, Groene Specht en Grote Bonte Specht behoren tot categorie 5.

Op grond van veldbezoek op 18 en 24 augustus 2015 is niet uit te sluiten dat er rust- en verblijfplaatsen zijn van de Boomkruiper, de Groene Specht en de Grote Bonte Specht. Dit zijn vogels die vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. De nesten van vogels behorend tot categorie 5 zijn alleen tijdens de broedperiode beschermd. Hierbij geldt echter dat wanneer 'zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden' dat rechtvaardigen, ook de nesten van categorie 5 soorten jaarrond beschermd kunnen zijn.

De sporen en vaste verblijfplaatsen van de Boomkruiper zijn enkel waargenomen aan de oostkant van het plangebied in de groenstrook tussen Boerhaavebuilding en het station. Niet kan worden uitgesloten dat in het overige deel van de groenstrook aan de oostkant van het plangebied ook verblijfplaatsen van de Boomkruiper aanwezig zijn.

De mogelijke rust- en verblijfplaats van de Grote Bonte Specht en Groene Specht zijn waargenomen aan de oostzijde van het plangebied. Het betreft daarbij mogelijk jaarrond beschermde rust- en verblijfplaatsen (indien er onvoldoende alternatieven zijn), waarvoor bij werkzaamheden en (her)inrichting van het gebied een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet nodig kan zijn. De ontheffing is niet nodig voor de uitvoering van dit bestemmingsplan. De betreffende groenstroken zijn in het bestemmingsplan grotendeels ook als zodanig bestemd (bestemming 'Groen'). Daarmee blijft het groene karakter in hoofdzaak behouden. Bovendien is en blijft in de directe omgeving voldoende habitat (alternatieven) aanwezig om deze soort te kunnen behouden. Laat onverlet dat voor wat betreft de omgang met deze en de overig waargenomen wettelijk beschermde soorten van de Flora- en faunawet de Gedragscode Flora- en faunawet van de gemeente Zoetermeer gevolgd dient te worden.

¹ De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in een bepaald gebied. Het systeem is in opbouw, nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door de Gegevensautoriteit Natuur gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn om de aanwezigheid van soorten te bevestigen of uit te sluiten.

Verder geldt dat voorafgaand aan de (her)inrichting / (her)ontwikkeling van het plangebied bomen die in potentie geschikt zijn als verblijfplaats voor de Boomkruiper, de Groene Specht, de Grote Bonte Specht en roofvogels nader onderzocht dienen te worden op een eventueel gebruik door deze soorten. Ditzelfde geldt, zoals op grond van de eerdere onderzoeken (2011 en 2012) is vastgesteld, ook voor mogelijke verblijfplaatsen en trekroutes van vleermuizen.

Voor de andere hiervoor genoemde vogelsoorten zijn tijdens het veldbezoek en op grond van het NDFF geen nesten cq. vaste rust- en verblijfplaatsen aangetroffen.

Verder zijn tijdens het veldonderzoeken van 18 en 24 augustus 2015 de beschermde plantensoorten Grote Kaardenbol en Brede Wespenorchis aangetroffen, waarover in de eerdere onderzoeken uit 2011 en 2012 is vermeld dat deze mogelijk in het plangebied voorkomen. Deze behoren tot Tabel 1 van de Flora en Faunawet. Voor deze soorten geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling. Wel is de algemene zorgplicht van de Flora- en faunawet van kracht.

Naar aanleiding van bovenstaande bevindingen zal de inhoud van paragraaf 5.9 *Natuurwaarden* van de plantoelichting bij het bestemmingsplan Ontwikkeling Boerhaavelaan aangepast worden (zie bijlage 2).

Bijlage 2: aanpassingen inhoud paragraaf 5.9 plantoelichting bestemmingsplan Ontwikkeling Boerhavelaan

Op basis van het aanvullende veldonderzoek (zie bijlage 1) worden in paragraaf 5.9 *Natuurwaarden* van de plantoelichting bij het bestemmingsplan Ontwikkeling Boerhavelaan de in geel gearceerde tekstuele aanpassingen voorgesteld:

5.9 Natuurwaarden

5.9.1 Flora- en Faunawet

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Deze wet biedt een integraal wettelijk kader voor de bescherming van dier- en plantensoorten. Met deze wet zijn de Europese Vogel- en Habitatrichtlijnen geïmplementeerd. De Flora- en faunawet kent geen koppeling met de ruimtelijke ordening, echter indirect is deze volledig aanwezig. Dat doet niet af aan het feit dat gezien moet worden of de Flora- en faunawet de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan in de weg staat. Dit brengt met zich mee dat, als er een redelijk vermoeden bestaat dat beschermde planten- en diersoorten in het plangebied kunnen voorkomen, in het kader van de planprocedure onderzoek moet worden gedaan naar de aanwezigheid van deze soorten (ABRvS, 23 februari 2005, Leeuwarden).

5.9.2 Natuurwaardenonderzoek

Er zijn verschillende onderzoeken uitgevoerd in het kader van natuurwaarden. Deze zijn als bijlage toegevoegd.

Het onderzoek uit 2011, het aanvullend veldonderzoek uit 2012 en de veldonderzoeken uit augustus 2015 hebben waarnemingen opgeleverd van beschermde soorten. In de onderstaande tabel zijn streng beschermde soorten (tabel 2 en 3 Flora- en faunawet en vogels) die (mogelijk) voorkomen in het plangebied weergegeven.

Soortgroep	(Mogelijk) aanwezig	Mogelijk voorkomende soorten	Beschermingscategorie
Vaatplanten	Ja	Rietorchis, stijf kamgras	Tabel 2
Vleermuizen	Ja	Gewone dwergvleermuis Ruige dwergvleermuis Laatvlieger	Tabel 3
Vogels	Ja	Boomkruiper, Groene Specht, Grote Bonte Specht, Pimpelmees Boomvalk, Sperwer Park-, tuin- en watervogels	Vogels, cat. 5 Vogels, cat. 4 -
Vissen	Ja	Kleine modderkruiper	Tabel 2
	Ja	Bittervoorn	Tabel 3

Met de aanwezige soorten uit bovenstaande tabel dient tijdens de uitvoering van werkzaamheden rekening worden gehouden, zodat overtredingen van verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet worden voorkomen. Werkzaamheden en de inrichting van het gebied kan op een zodanige manier worden uitgevoerd dat een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet niet noodzakelijk is.

Een inventarisatie naar beschermde soorten 1 of 2 jaar voorafgaand aan de ingreep kan duidelijkheid verschaffen over het gebruik van bomen als verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen, spechten en Boomkruiper. Op deze manier kan in het ontwerp van het gebied rekening gehouden

worden met deze bomen, waardoor overtredingen van de Flora- en faunawet niet aan de orde zijn. De bomen cq. bomenstructuur worden bij voorkeur ingepast in het ontwerp, of er worden vervangende verblijfplaatsen of routes gecreëerd voor de boombewonende soorten.

Flora onderzoek parkeerterrein Boerhaavelaan

Op het terrein van het IBM-kantoor is een inventarisatie' uitgevoerd omdat er vermoedens waren dat er bedreigde en/of beschermde plantensoorten op dit terrein aanwezig waren. Uit de inventarisatie is naar voren gekomen dat er geen wettelijk beschermde plantensoorten van bijlage Tabel 2 of 3 in het onderzochte gebied zijn aangetroffen.

Voor wat betreft de omgang met wettelijk beschermde plantensoorten in bijlage Tabel 2 van de Flora- en faunawet, dient de Gedragscode Flora- en faunawet van de gemeente Zoetermeer te worden gevolgd. Wettelijk beschermde soorten van Tabel 3 (streng beschermd), worden ook in de toekomst niet in het plangebied verwacht.

Vleermuizen

Het is van belang is dat de groenstrook aan de zuidzijde van het plangebied zal worden gehandhaafd en waar mogelijk versterkt. Het handhaven van deze structuur kan plaatsvinden door de huidige bomenrij in takt te laten en de bomenrij niet onnodig te verlichten.

De vliegroute kan versterkt worden door de bomenrij aansluitend te maken door nieuwe bomen te planten waar 'gaten' in de bomenrij aanwezig zijn. Onnodige verlichting vanuit de ontwikkellocatie dient ook hier voorkomen te worden.

Omdat het gebied relatief weinig gebruikt wordt als foerageergebied en het bestemmingsplan de aanleg van groen- en waterpartijen mogelijk maakt, zal de functionaliteit van verblijfplaatsen niet in het geding zijn als gevolg van de voorziene ontwikkelingen binnen het plangebied.

Op het terrein zijn enkele bomen aangetroffen met holtes die in potentie geschikt zijn als verblijfplaats voor de Ruige dwergvleermuis. Voorafgaand aan de (her)inrichting/(her)ontwikkeling van het plangebied dienen deze verblijfplaatsen onderzocht te worden op een eventueel gebruik door vleermuizen.

Wanneer uit dit nader onderzoek blijkt dat de bomen in gebruik zijn als verblijfplaats dienen de bomen in de nieuwe plannen gehandhaafd te worden en dienen ze bereikbaar te blijven voor vleermuizen. Ook is het mogelijk om geen onderzoek uit te weren, door sowieso de bomen en functionaliteit van eventuele verblijfplaatsen te sparen.

De ontwikkeling als gecombineerd woningbouw- en bedrijventerrein is geen wettelijk geldig belang om een verblijfplaats van vleermuizen te vernietigen. Het verkrijgen van ontheffing is niet mogelijk. Eventueel kan mitigatie plaatsvinden, maar slechts nadat aangetoond is dat er geen alternatieven zijn in de vorm van behoud van de bomen.

Aanvullend veldonderzoek augustus 2015

In augustus 2015 is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd en heeft aanvullend een veldbezoek in het plangebied plaatsgevonden door een ecoloog van de gemeente Zoetermeer. Omdat het een actualisatie betreft, is primair gelet op veranderingen in het terrein ten opzichte van 2011 en 2012 op grond waarvan momenteel andere beschermde soorten zouden kunnen voorkomen ten opzichte van de onderzoeken uit 2011 en 2012.

Uit het NDFF is naar voren gekomen dat er nieuwe beschermde soorten in het gebied zijn waargenomen, die tijdens de onderzoeken in 2011 en 2012 niet zijn geconstateerd. Het gaat hierbij onder meer om waarnemingen van de Boomkruiper, Boomvalk, Groene Specht en Grote Bonte Specht en Sperwer. De Boomvalk en Sperwer behoren tot categorie 4. De Boomkruiper, Groene Specht en Grote Bonte Specht behoren tot categorie 5.

Op grond van het veldbezoek op 18 augustus 2015 is niet uit te sluiten dat er rust- en verblijfplaatsen zijn van de Boomkruiper en de Grote Bonte Specht. Dit zijn vogels die vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

De nesten van vogels behorend tot categorie 5 zijn alleen tijdens de broedperiode beschermd. Hierbij geldt echter dat wanneer 'zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden' dat rechtvaardigen, ook de nesten van categorie 5 soorten jaarrond beschermd kunnen zijn.

De sporen en vaste verblijfplaatsen van de Boomkruiper zijn enkel waargenomen aan de oostkant van het plangebied in de groenstrook tussen Boerhaavebuilding en het station. Niet kan worden uitgesloten dat in het overige deel van de groenstrook aan de oostkant van het plangebied ook verblijfplaatsen van de Boomkruiper aanwezig zijn.

De mogelijke rust- en verblijfplaats van de Grote Bonte Specht en Groene Specht zijn waargenomen aan de oostzijde van het plangebied. Het betreft daarbij mogelijk jaarrond beschermde rust- en verblijfplaatsen (indien er onvoldoende alternatieven zijn), waarvoor bij werkzaamheden en (her)inrichting van het gebied een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet nodig kan zijn. De ontheffing is niet nodig voor de uitvoering van dit bestemmingsplan. De betreffende groenstroken zijn in het bestemmingsplan grotendeels ook als zodanig bestemd (bestemming 'Groen'). Daarmee blijft het groene karakter in hoofdzaak behouden. Bovendien is en blijft in de directe omgeving voldoende habitat (alternatieven) aanwezig om deze soort te kunnen behouden. Laat onverlet dat voor wat betreft de omgang met deze en de overig waargenomen wettelijk beschermde soorten van de Flora- en faunawet de Gedragscode Flora- en faunawet van de gemeente Zoetermeer gevolgd dient te worden.

Verder geldt dat voorafgaand aan de (her)inrichting / (her)ontwikkeling van het plangebied bomen die in potentie geschikt zijn als verblijfplaats voor de Boomkruiper, de Groene Specht en de Grote Bonte Specht nader onderzocht dienen te worden op een eventueel gebruik door de Boomkruiper, de Groene Specht en de Grote Bonte Specht. Ditzelfde geldt, zoals op grond van de eerdere onderzoeken (2011 en 2012) is vastgesteld, ook voor mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen.

Voor de andere hiervoor genoemde vogelsoorten zijn tijdens het veldbezoek en op grond van het NDFF geen nesten cq. vaste rust- en verblijfplaatsen aangetroffen.

Verder zijn tijdens de veldonderzoeken van 18 en 24 augustus 2015 de beschermde plantensoorten Grote Kaardenbol en Brede Wespenorchis aangetroffen, waarover in de eerdere onderzoeken uit 2011 en 2012 is vermeld dat deze mogelijk in het plangebied voorkomen. Deze behoren tot Tabel 1 van de Flora en Faunawet. Voor deze soorten geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling. Wel is de algemene zorgplicht van de Flora- en faunawet van kracht.

5.9.3 Conclusie

Er is geen vergunning nodig van de Natuurbeschermingswet omdat Natura 2000 gebieden buiten de invloedssferen van het project liggen.

Voor de overige soorten geldt dat tijdens de werkzaamheden en in het ontwerp voldoende rekening gehouden kan worden met de aanwezigheid van beschermde soorten waardoor ofwel een ontheffing niet noodzakelijk is, ofwel een ontheffing verleend kan worden.

De Rietorchis kan verplant worden, hiervoor is geen ontheffing nodig.

Met de gemeente Zoetermeer is afgesproken dat de groenstrook (bomenstructuur) aan de zuidzijde van het plangebied zoveel als mogelijk behouden dienen te worden zolang er nog geen bebouwing is gerealiseerd op kavel 1 (meest zuidelijke kavel). Hierbij wel rekening houdend met de ontsluiting van de parkeergarages en de pleinfunctie ter hoogte van kavel 1.

Vogels: werken buiten het broedseizoen. Hier zal bij de uitvoering van de werkzaamheden aandacht voor moeten zijn.

Vissen: hoewel de effecten op mogelijk aanwezige vissen geen invloed hebben op de functionaliteit van het leefgebied, is het aan te raden de werkzaamheden met betrekking tot de aanleg van de toegangswegen uit te voeren buiten het voortplantingsseizoen (maart -augustus) van deze soorten. In dat geval is er zicht op ontheffing.

Er wordt gestreefd naar een ontwikkeling die positieve effecten heeft op de flora en fauna. Het bestemmingsplan voorziet in de mogelijkheid om in het gehele plangebied groenvoorzieningen en water te maken. Op deze wijze kan invulling worden gegeven aan de hiervoor genoemde aanbevelingen.

Wanneer de potentiële verblijfplaatsen van de vleermuizen nader zijn onderzocht zal worden bepaald op welke wijze er wordt omgegaan met de potentiële verblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis.